

IX. Poplatky.

Podání na soud živnostenský, vyhotovení jeho vyřízení a protokoly u soudu sepsané jsou prosty všech kolků a poplatků.

Skončil-li spor smírem, nevybírání se nižádný poplatek.

Rozsudky soudu živnostenského podléhají poplatkům pro soudy rozhodčí v zákonu ze dne 29. února 1864 č. 20 ř. z. určeným (§ 34 zák. cit.).

Soud závodu viz Příslušnost soudní.

Soud žaloby navzájem viz Příslušnost soudní.

Souložení.

I. P o j e m.

Dle rozhodnutí nejv. soudu ze dne 5. února 1873 č. 354, sb. »Gl. U.« č. 4872 jest, ježto zákon bližší definice nepodává, souložením nejen spojení pohlavních částí muže a ženy, nýbrž již dotknutí se jich směřující k požitku pohlavnímu. Dle toho, souloží-li osoby, jež uzavřely mezi sebou manželství neb osoby jiné rozeznáváme:

- a) manželské a
- b) nemanželské souložení.

Dle § 44 o. o. z. je jedním z účelů manželství »děti ploditi a vychovávatí«, tudíž ukájení pudu pohlavního způsobem důstojnosti lidské hodným. K dosažení tohoto účelu jsou oba manželé k souložení povinni a opácné úmluvy jsou neplatny, poněvadž příčí se účelu manželství. Tuto manželskou povinnost lze však jen nepřímou vynutiti, ježto nekonání této povinnosti jest důvodem rozvodu manželství (rozh. ze dne 13. září 1887 č. 8150, sb. »Gl. U.« č. 11.738).

II. Občansko právní následky.

1. Dle § 60 o. o. z. je trvalá a nezhojitelná nemožnost (impotence) konati manželskou povinnost překážkou manželství, pokud zde byla již v době uzavření manželství.

2. Pouze dočasná neb v manželství ubnaná impotence manželství sice rozloučiti nemůže, avšak může býti dle okolností důvodem rozvodu manželství (rozh. ze dne 13. září 1887 č. 8150, sb. »Gl. U.« č. 11.738).

3. Dle § 163 o. o. z. pokládá se za otce dítěte, kdo s matkou tělesně obcoval v době, od které až do porodu uplynulo ne méně než 6 a ne více než 10 měsíců.

a) **Důkaz obcování:** Tu platí povšechné zásady o dokazování. Souložení v době kritické dokázati lze prostředky průvodními novým c. ř. s. připuštěnými. Co se pak týče doznání žalovaného, že s matkou době kritické obcoval, může býti doznání jednak doznáním soudním t. j. doznáním ve sporu učiněným ať již v přípravných podáních neb v řízení přípravném nebo při ústním přelíčení (§§ 78, 396, 263, 177, 178, 266 c. ř. s.), jednak je doznáním mimosoudním, t. j. doznáním nynější strany sporné, avšak mimo spor učiněné. Doznání soudní má v zápětí, že odpadá potřeba důkazu obcování naprosto (§ 266 civ. ř. s.). Jaký význam sluší však přiložiti doznání mimosoudnímu, posoudí soud dle svého volného uvážení. Může tudíž soud v doznání spatřovati plný důkaz a jiného důkazu již nepožadovati aneb může přes mimosoudní doznání žádati ještě jiné důkazy souložení § 266 odst. 3 c. ř. s.). Jinak tomu bylo dle starého práva procesního. Dle §§ 110 a 176 starého ř. s. činilo jen takové mimosoudní doznání důkaz, které

bylo učiněno k někomu, o němž doznávající věděl, že mu na tom záleží, by pravdu zvěděl.

c) Odvod: Domněnka otcovství důkazem souložení v kritické době založená může býti odvodem vyvrácena, avšak jen v tom směru, že ten, proti němuž domněnka ta svědčí, za otce dítěte pokládán býti nemůže buď proto, že již někdo jiný právoplatným rozsudkem za otce byl uznán aneb dle předpisů co takový byl zapsán do knihy porodů; neboť bylo by to proti přírodě presumovati více otců: aneb proto, že důkazem znaleckým bylo prokázáno, že vzhledem k povaze dítěte a matky je nemožno, aby on byl býval dítě splodil. Nepřípustným je však odvod ze zralosti dítěte (rozh. ze dne 17. května 1887 č. 5108, sb. »Gl. U.« č. 11.593); doznáním matky o době obcování (rozh. ze dne 7. listopadu 1866 č. 9671, sb. »Gl. U.« č. 2660); namítkou, že použito bylo kondomu (rozh. ze dne 19. října 1881 č. 10.381, sb. »Gl. U.« č. 8529); námítkou, že více osob s matkou v době kritické obcovalo (*exceptio plurium concumbentium*) (rozh. ze dne 11. února 1879 č. 8057, sb. »Gl. U.« č. 7327, ježto je to opět jen domněnka).

4. Dle § 1328 o. z. o. zaplatí ten, kdo ženu svede a s ní dítě splodí nehledě k plnění povinností otcovských, též náklady slehnutí a šesti- nedělí. Svedením rozumíme prostředky, jež jsou vhodné omámiti cit mravnosti osoby jinak mravné, tak zejména slib manželství (rozh. ze dne 15. května 1878 č. 5018, sb. »Gl. U.« č. 6977, ze dne 4. února 1870 č. 12.053, sb. »Gl. U.« č. 3697), nikoliv však důkazy lásky neb slib vzíti si ženu k sobě co milostnici (rozh. ze dne 10. prosince 1863 č. 8470, sb. »Gl. U.« č. 1836). Svedení není vyloučeno, i když svedená osoba pannou již nebyla (rozh. ze dne 19. dubna 1859 č. 4198, sb. »Gl. U.« č. 773).

5. Zahrnuje-li souložení — jak tomu je při smilstvu násilném — porušení tělesné integrity, plní vinník též náhradu škody v §§ 1325—1327 o. o. z. vyměřenou.

III. Trestní právo.

1. Dle § 125 tr. z. dopouští se zločinu násilného smilstva ten, kdo osobu ženskou nebezpečným vyhrožováním, skutečně vykonaným násilím nebo lstivým omámením smyslů přivede do stavu, v němž mu nemůže odporovati, a jí v tomto stavu zneužije k mimomanželskému souložení. Dle § 127 tr. z. dopouští se téhož zločinu, kdo podnikne (tedy též kdo počal dokonávati) s osobou ženskou, která se bez přičinění pachatele nalézá ve stavu bezbrannosti neb bezvědomí, neb která ještě nedosáhla 14. roku věku svého, mimomanželské souložení (rozh. z 16. července 1875 č. 5511).

2. Dle § 131 tr. z. je souložení mezi příbuznými v sestupné a vzestupné linii (ať je příbuzenství manželským nebo nemanželským) zločinem krvesmilstva.

3. Dle § 501 tr. z. je přestupkem souložení mezi plnorodými a polo-rodými sourozenci s manželi rodičů, dětí neb sourozenců (viz čl. Smilstvo a Krvesmilstvo).

4. Souložení osoby provdané s jinou než tou, s kterou je souložník v manželství, je přestupkem cizoložství dle § 502 tr. z. (viz čl. Cizoložství).

5. Osoba domácí, která zneuctí (souložením, i když těhotenství neb svedení nenastalo) nezletilou dceru neb nezletilou k domácnosti patřící příbuznou otce rodiny neb domácí paní, dopouští se dle § 504 tr. z. přestupku a budiž dle rozdílnosti svého poměru k rodině potrestána vězením od 1 do 3 měsíců. Týmž trestem potrestati sluší dle § 505 tr. z. osobu ženskou v rodině sloužící, která svede nezletilého syna nebo nezletilého příbuzného v domě žijícího ke smilstvu (nejmě k mimomanželskému souložení).

6. Dle § 505 tr. z. je svedení a zneuctění osoby, které byla přípověď manželství učiněna, avšak nesplněna, přestupkem, který se tresce tuhým vězením od 1 do 3 měsíců. Mimo to přísluší zneuctěné nárok na odškodnění (ohledně dalších případů viz čl. Smilstvo).

VI. Osnova nového trestního zákona. Tato obsahuje

1. v hlavě »zločiny a přečiny proti mravnosti mimo zločiny krve-smilstva a násilného smilstva« tyto nové předpisy :

a) kdo svede osobu ženskou k souložení tím, že jí sňatek předstírá neb jiný omyl v ní vzbudí neb omylu takového vyžítkuje, ve kterém osoba ta pokládala souložení za manželské, tresce se kázníci až do 5 let neb vězením od 6 měsíců do 5 roků. Stíhání děje se jen k návrhu (§ 197) ;

b) kdo listivými prostředky svede osobu ženskou pohlavně zchovalou k souložení (trest: 1 měsíc až 1 rok, § 192) ;

c) kdo dívku pohlavně zchovalou, která nedokonała 16. rok věku svého, svede k souložení, tresce se vězením do 1 roku. Delikt ten tresce se jen k obžalobě soukromé (§ 199).

2. Ve hlavě »přestupky proti životu, zdraví a tělesné bezpečnosti člověka« obsahuje osnova nový předpis, že ten, kdo jsa si vědom, že stížen jest venerickou neb syfilitickou nemocí, přes to s někým souloží, potrestán býti má vazbou. Jde-li o manželské souložení, potrestá se jen na základě obžaloby soukromé (§ 455).

Sousedí a právo sousedské.

I. Řády stavební.

Sousedem v pravém slova smyslu jest ten majitel pozemku aneb reality, které hraničí se stavebním místem (min. nař. ze dne 5. června 1868. č. 240). Sousedy v užším slova smyslu se vyrozumívají všichni majitelé realit, které bezprostředně hraničí s pozemkem, na kterém se stavěti má, v to ovšem pojati nejsou majitelé služebností (min. rozh. ze dne 14. června 1874 č. 6528). Sousedy v nejširším slova smyslu se vyrozumívají nejen majitelé hraničících realit, nýbrž i majitelé realit, které v blízkém sousedství stavebního místa se nacházejí a tudíž i těch, které leží naproti, jakož i vůbec všichni interessenti, jejichž zájmů dotyčná stavba v některém směru se týká (rozh. spr. s. dv. ze dne 17. května 1890 č. 1644). Dle stavebního řádu jest sousedy :

1. stavebním úřadem předvolati, když se jedná o provedení novostavby, přístavby nebo přestavby a námítky jejich vyslechnouti. Podají-li sousedé proti projektované stavbě námítky, má úřad stavební, pokud to možno, tyto po dobrém vyřídit. Nedocílí-li se shody a jsou-li námítky rázu soukromoprávního, má stavební úřad spor na pořad práva odkázati; v každém případě má ale rozhodnouti, zda-li a jak dalece stavbu zřetelem k veřejnému zájmu lze připustiti a technicky provésti.